

**СИЛАБУС
«КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС
ТА МИСТЕЦТВО
АКОМПАНеМЕНТУ»**

Освітній ступінь «Бакалавр»

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Спів (академічний, народний)»

Рік навчання 1 р. 10 м. Семестри: V, VI, VII

для здобувачів вищої освіти на базі повної загальної середньої освіти

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська

Керівник курсу: Ян Ірина Миколаївна
кандидат мистецтвознавства, викладач

вищої кваліфікаційної категорії, доцент
кафедри «Мистецтво співу»

Контактна інформація: iniko2004@gmail.com

Прореквізити дисципліни: «Історія вокального мистецтва», «Загальне фортепіано», «Сольфеджіо», «Теорія музики», «Історія музики», «Культурологія/Історія мистецтв».

Постреквізити дисципліни: «Спеціальний клас. Сольний спів», «Гармонія і поліфонія», «Аналіз музичних творів», «Сучасні музичні стилі», «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару», «Педагогічна практика».

Призначення дисципліни: дисципліна «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» входить до комплексу спеціальних фахових дисциплін та включає вивчення проблематики феномену музичного мистецтва, методів створення та реалізації інтерпретації музичних творів, розвиток інструментально-виконавської майстерності.

Метою навчальної дисципліни є формування та розвиток у студентів концертмейстерських умінь та навичок для доцільного застосування їх у майбутній професійній діяльності. Розвиток творчих здібностей та ансамблевої культури.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Концертмейстерський клас та мистецтво акомпанементу» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1);
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4);
- здатність вчити і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9).

Фахові:

- здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності (ФК 1);
- здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (ФК 3);
- здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (ФК 6);
- здатність оперувати професійною термінологією (ФК 11);
- здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві (ФК 18).

Зміст і структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		В тому числі		В тому числі		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Формування концертмейстерських навичок як складової професійного виховання студента						
Тема 1. Формування концертмейстерських навичок. Ознайомлення з основними компонентами концертмейстерської роботи.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 2. Ознайомлення зі специфічними особливостями читання нот з аркуша.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 3. Формування навичок читання з аркуша в роботі над вокальними творами.	4	2	2	6	1	5
Тема 4. Робота над різними типами фактури у вокальних творах.	7	4	3	5,5	0,5	5

Тема 5. Засвоєння концертмейстерських навичок при опануванні вокального репертуару різних жанрів: спів під власний акомпанемент.	11	6	5	12	2	10
Тема 6. Підготовка до виступу.	2	1	1	1,5	0,5	1
Разом за змістовим модулем 1	28	16	12	28	5	23
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Основні етапи роботи концертмейстера над вокальним твором. Розвиток музично-аналітичних навичок						
Тема 7. Музично-тематичний та художньо-виконавський аналіз акомпанементу.	1,5	1	0,5	1,5	0,5	1
Тема 8. Методичний аспект роботи піаніста-концертмейстера над вокальними творами.	5	4	1	2,5	0,5	2
Тема 9. Засвоєння основних виконавських завдань концертмейстерської роботи. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар)	16	9	7	16	2	14
Тема 10. Специфіка спільної роботи концертмейстера з солістом-вокалістом над художнім образом твору. Розвиток інтерпретаторських навичок.	4	3	1	4,5	0,5	4
Тема 11. Розвиток навичок читання з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	6,5	3	3,5	8	1	7
Тема 12. Підготовка до виступу.	2	1	1	1,5	0,5	1
Разом за змістовим модулем 2	35	21	14	34	5	29
Модуль 3						
Змістовий модуль 3. Удосконалення технічних, музичних, інтерпретаторських концертмейстерських умінь та навичок роботи в різностильових вокальних творах						
Тема 13. Удосконалення інструментально-технічних умінь та навичок роботи над акомпанементом. Художньо-виконавський аналіз різностильових вокальних творів.	11	7	4	13	2	11

Тема 14. Удосконалення умінь та навичок стильової художньої інтерпретації.	2	1	1	2,5	0,5	2
Тема 15. Удосконалення техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування.	4	2	2	2,5	0,5	2
Тема 16. Спільна робота концертмейстера та соліста-вокаліста над втілення виконавської інтерпретації різностильових вокальних творів.	7	4	3	6	1	5
Тема 17. Підготовка до концертного виступу.	3	2	1	4	1	3
Разом за змістовим модулем 3	27	16	11	28	5	23
Усього годин	90	53	37	90	15	75

Політика навчальної дисципліни:

Поточний контроль проводиться на кожному індивідуальному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок під час виконання завдань.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення рівня засвоєння інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок, теоретичного змісту тем, зростання рівня фахової майстерності здобувачів вищої освіти.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі диференційного заліку, на якому студент виконує твори програмного репертуару та відповідає на теоретичні питання. Контроль відбувається у присутності викладачів кафедри (диференційний залік).

Шкала оцінювання студентів

ESTS	Бали	Зміст
A	100-90	«відмінно»
B	89-82	«добре»
C	81-74	«добре»
D	73-64	«задовільно»
E	63-60	«достатньо»
FX	59-35	«незадовільно» з можливістю перескладання
F	34-1	«незадовільно» з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти Денна та заочна форма навчання

Модуль 1													
Змістовий модуль 1													
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисц	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30			10			
Сума балів							60						100

Модуль 2													
Змістовий модуль 2													
	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисц	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	10	15	5	+9	-9	
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	30			10			

студента													
Сума балів							60						100

Модуль 3												
Змістовий модуль 3												
	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Разом за темами	Поточний контроль	Семестр. контроль	Зошит з дисц	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	25	15	20	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	25			10			
Сума балів						50						100

Політика перескладання. Перескладання змістового модуля здійснюється за бажанням студента один раз зі зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за чотирибальною системою оцінювання. Перескладання змістовного модуля відбувається з дозволу керівника за наявності поважних причин. Перескладання модуля здійснюється за бажанням студента один раз з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин, оцінюється 20-бальною шкалою. Загальний підсумок за курс визначається шляхом додавання балів за всіма видами контролю з подальшим переведенням в національну 100-бальну та європейську кредитно-трансферну систему.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за пропуск занять без поважної причини знімаються бали (по 1 за кожне пропущене заняття). З об'єктивних причин (напр., хвороба) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Рекомендована література

Основна

1. Алексеев А. Д. Творчество музыканта-исполнителя. М. : Музыка, 1991. 102 с.
2. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития // Вопросы фортепианной педагогики. М. : Музыка, 1976. Вып. 4. С. 46–62.
3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: ЛДМА, 2001. 244 с.

4. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением. 4-е изд., доп. М. : Музыка, 1981. 143 с.
5. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М.: Музыка, 1971. 96 с.
6. Григорьев В. Ю. Музыкально-исполнительское искусство: проблемы стиля и интерпретации: сб. науч. тр. М. : МГК, 1989. 158 с.
7. Гуральник Н. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті музичної педагогіки. К. : Вища школа, 2007. 312 с.
8. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами. Питання фортепіанної педагогіки та виконавства. К.: Муз. Україна, 1981. С. 51–61.
9. Ільченко О. О. Питання сутності і структури музичного мислення // Вісник КНУКіМ: Зб. наук. праць. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2003. Серія: Мистецтвознавство, вип. 9. 150 с.
10. Коган Г. О. фортепьянной фактуре. К вопросу пианистичности изложения. М.: Сов. Композитор, 1961.
11. Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. М. : Музыка, 1971. 144 с.
12. Либерман Е. Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М. : Музыка, 1988. 234 с.
13. Молчанова Т. З історії ансамблевого музикування: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2005. 228 с.
14. Молчанова Т. Мистецтво піаніста-концертмейстера: навч. посібник (видання друге, перер., доп.). Львів: СПОЛОМ, 2007. 216 с.
15. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. М. : Музыка, 1987. 238 с.
16. Николаева А. И. Стилевой поход в обучении игре на фортепиано // Теория и методика обучения игре на фортепиано [под общ. ред. А. Г. Каузовой, А. И. Николаевой]. М. : ВЛАДОС, 2001. С. 200–362.
17. Ніколаєва Л. М. Шляхи вдосконалення підготовки піаністів-концертмейстерів у вищих музичних навчальних закладах // Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі: зб. статей. Київ, 2004. Вип. 35. С. 237–244.
18. Особливості роботи концертмейстера над вокальними творами: метод. рекомендації / укл. Л. М. Ніколаєва. Київ, 2002.
19. Свиридова В. Роль піаніста-концертмейстера у підготовці вокаліста до концертного виступу: теоретичні аспекти // Мистецькі пошуки: зб. наук. праць. Вип. 1 (10). Суми, 2019. С. 87–91.

20. Самітов В. З. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. Луцьк : Волин. обл. друк., 2011. 269 с.
21. Фоміна Т. М. Сильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. Одеса: Астропринт, 2014. 136 с.
22. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. К. : Музична, Україна, 1977. 206 с.

Допоміжна

1. Асаф'єв Б. В. Музыкальная форма как процесс. М., 1971. 375 с.
2. Бочкарёв Л. Л. Психология музыкальной деятельности. М.: Ин-т психологии РАН, 1997. 351 с.
3. Голубєв П. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ : «Музична Україна», 1983. 62 с.
4. Кальмучин-Дранчук Т. А. Стилiстичні аспекти виконавських традицій в українському піаністичному мистецтві першої половини ХХ століття. Івано-Франківськ, 2004. 146 с.
5. Колодуб І. С. Теоретичні основи вокального мистецтва. Харків : Видавництво «Промінь», 1998. 119 с.
6. Теплов Б. М. Психология музыкальных способностей. М.–Л. : Акад. пед. наук РСФСР, 1947. 335 с.
7. Рожко С. Становлення концертмейстерського мистецтва: від акомпаніатора до майстра. Мистецькі пошуки: зб. наук. метод. праць. Вип. 3. Суми: ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2013. С. 144–148.
8. Шендерович Е. В концертмейстерском классе. Размышления педагога. М.: Музыка, 1996.

Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

library.zntu.edu.ua – веб-сайт “Бібліотеки в мережі Internet”

<http://festival.1september.ru/subjects/14/> – викладання музики та інших дисциплін (розробки уроків, позакласних заходів, авторських програм та ін.)

<http://uk.scorsier.com> – в базі є ноти, партитури, акомпанементи, mp3 та midi.

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<http://classic.chubrik.ru> – класична музика mp3-файл.

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory> – українська музика mp3-файл.